

УКРАЇНСЬКІЙ М'ЯСНІЙ ПОРОДІ ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ – 30 РОКІВ: МИНУЛЕ І СУЧАСНЕ РОЗВИТКУ СЕЛЕКЦІЙНОГО ДОСЯГНЕННЯ

Почукалін Антон Євгенійович

кандидат сільськогосподарських наук, с.н.с.
Інститут розведення і генетики тварин імені М. В. Зубця, смт Чубинське, Україна
ORCID: 0000-0003-2280-5371
PoAnYe@ukr.net

Прийма Сергій Володимирович

науковий співробітник
Інститут розведення і генетики тварин імені М. В. Зубця, смт Чубинське, Україна
ORCID: 0000-0001-9902-4325
Priymas@i.ua

Згідно Наказу № 211 від 30 липня 1993 року виповнюється 30 років з часу визначення нового селекційного досягнення у м'ясному скотарстві – української м'ясної породи великої рогатої худоби. Задля аналізу розвитку породи у часовій динаміці були використані дані кількісних та якісних показників за 20-річний період. У дослідження включені матеріали з чисельності племінних тварин, амплітуди живої маси та молочності корів, розвитку та віку відлучення молодняку, виходу телят.

На початок 2022 року за даними Державного реєстру суб'єктів племінної справи у тваринництві українська м'ясна худоба представлена племінним заводом Дніпропетровської області зі загальним поголів'ям 455 голів, у тому числі 166 корів. Аналізом встановлено, що за досліджуваний період відбулося скорочення областей (з восьми до однієї), які займалися розведенням породи, племінних суб'єктів (з дев'яти до одного), а відповідно і тварин (з 3062 голів до 166 голів). Середня частка бугайів-плідників у статеві-віковій динаміці становить 1,4 %, корів – 39,7 %, бугайців – 20,5 % та ремонтних телиць 30,3 %. У м'ясному скотарстві частка української м'ясної породи не перевищувала 11,7 %, а на початок 2022 року становила лише 2,2 %.

Про реалізацію генетичного потенціалу основних господарськи корисних ознак української м'ясної породи великої рогатої худоби можуть свідчити отримані максимальні значення показників продуктивності, а саме жива маса повновікових корів – 690 кг, молочність корів за першого і третього отелень – 277 кг та 280 кг, жива маса телиць і бугайців при народженні – 41 кг та 44 кг, середньодобовий приріст молодняку на підсисі та вирощуванні – понад 1 кг. Крім того, вихід телят на 100 корів знаходиться на рівні 90 %. Однією з складових ведення селекційної роботи у племінних стадах з породою є реалізація власних генетичних ресурсів. Так, за досліджуваний період було реалізовано 1299 бугайців та 472 телиці різних вікових груп.

Ключові слова: українська м'ясна, порода, кількісні та якісні показники, господарськи корисні ознаки, амплітуда значень, жива маса, молочність, вихід телят.

DOI <https://doi.org/10.32782/bsnau.lvst.2023.2.6>

Вступ. Згідно Наказу № 211 від 30.07.1993 року Міністерства сільського господарства і продовольства України у 2023 році виповнюється 30 років з визнання нового селекційного досягнення у скотарстві – української м'ясної породи великої рогатої худоби з поголів'ям на час апробації у понад 18 тисяч голів (Nakaz, 1993). Структурними елементами породи є два заводські типи (лохвицько-золотоніський та головеньківський), сім (Лосося 2391, Осокора 0109, Анчара 1988, Сома 0418, Тайника 1821, Хижого 1549, Пагіна 0354) ліній та 42 родини (Zubets & Dorotiuk, 1994; Dorotiuk & Hlotova, 1994).

Моніторингові дослідження зі встановлення частки української м'ясної породи у галузі племінного м'ясного скотарства дозволяють аналізувати чисельність та проводити нагальні заходи зі збереження селекційного досягнення (Speka & Shalovylo, 2011; Suprun & Dovha, 2021; Pochukalin et al., 2015; Pochukalin, 2022).

Ряд дослідників займалися вирішенням питань оптимального рівня м'ясної продуктивності (Khmelnychy & Salohub, 2012; Kruk, 2015; Tokar, 2016; Uhnivenko,

2016; Uhnivenko & Kruk, 2016), відтворення (Uhnivenko, 2018) та деяких показників інтер'єру (Khalak et al., 2022).

Крім основних селекційних ознак у м'ясному скотарстві є шкіра та її якість. Дослідженнями В. С. Козира зі співавторами встановлена якість шкіри бугайців української м'ясної худоби за розміром, товщиною та хімічним складом, а також її фізико-механічні властивості (Kozur et al., 2012; Kozur, 2016). Встановлено кількісні та якісні показники спермопродукції та патологічні форми сперматозоїдів бугайів-плідників української м'ясної породи (Siratskyi et al., 2009; Voiko & Demchuk, 2021)

Дослідженнями О.В. Березовського та М. Л. Добрянської проведено молекулярно-генетичний аналіз української м'ясної породи за геном тиреоглобуліну, який впливає на мрамуровість м'яса (Berezovskyi & Dobrianska, 2014). Інші автори порівнювали генотипову гетерогенність з впливом статті, віку, масті та живої маси (Bodnaruk & Zhmur, 2013) та встановили рівень популяційно-генетичних параметрів господарськи корисних ознак (Nosevych, 2017).

Актуальним залишається питання збереження біоматеріалу української м'ясної породи у банку генетичних ресурсів, а також виявлення кращих (цінних) представників породи за допомогою молекулярно-генетичних методів (Корулова et al., 2013). За час існування банку було створено запас у 185 тисяч доз сперми від 68 плідників зазначеної породи та залишком у 12,3 тисячі доз від 23 бугаїв-плідників (Sydorenko, 2014; Kruhliak, 2017).

Метою дослідження було проаналізувати динаміку чисельності племінного поголів'я та встановити рівень господарськи корисних ознак української м'ясної худоби за досліджуваний період.

Матеріали і методи досліджень. За матеріалами 20-річного ведення Державного племінного реєстру (нині Державний реєстр суб'єктів племінної справи у тваринництві) висвітлені основні кількісні та якісні показники з розведення української м'ясної (УМ) породи. Для аналізу використані дані щодо кількості племінних статусів, чисельності поголів'я за статеві-віковими групами та їх порівняння з даними м'ясного скотарства, амплітуди живої маси та молочності корів, розвитку та віку відлучення молодняка, виходу телят.

Результати. Оскільки українська м'ясна порода великої рогатої має особливості утримання, які властиві м'ясній худобі, то й зони розведення її обмежені територіально. Так, за досліджуваний період зазначену породу утримували у господарствах Вінницької, Дніпропетровської, Луганської, Львівської, Полтавської, Сумської, Черкаської та Чернігівської областей. Кількість племінних господарств за роками мала тенденцію до скорочення, а саме, максимальне значення – 9 стад було зареєстровано на початку 2003 та 2005 років до 1 стада Дніпропетровської області на 2022 рік (рис. 1).

Щодо племінних статусів, то у часовій динаміці відбувалась аналогічна тенденція до скорочення. Згідно Державного племінного реєстру на початку 2003 – 2013 років кількість племінних заводів досягала максимуму (4 ... 5), а потім

стабільно зменшувалась, то кількість племінних репродукторів мала відповідні значення на початку 2003 ... 2005 років з подальшим коливанням статусів.

Зі скороченням племінних суб'єктів з розведення української м'ясної породи аналогічно проходило зменшення чисельності племінних тварин. Якщо на початку 2003 році їх кількість становила понад 3 тисячі голів, то вже на початку 2022 року менше 0,5 тисячі, тобто за досліджуваний період скоротилося у 5 разів (табл. 1). Щодо кількості використаних бугаїв для відтворення маточного поголів'я, то воно мало хвилеподібний характер, і лише останні роки (2021 ... 2022) зменшилось до 5 голів. Подібна ситуація з коровами української м'ясної, де понад 9 років чисельність перевищувала 1000 голів, з коливальним спадом до 166 корів. Частка бугаїв-плідників у статеві-віковій структурі за досліджуваний період у середньому становила 1,4 % з коливаннями від 1,0 % (2003 р.) до 2,0 % (2019 р.); корів – 39,7 %, від 33 % (2020 р.) до 49 % (2004 р.); бугайців – 20,5 %, від 11 % (2005 р.) до 30 % (2017 р.) та ремонтних телиць – 30,3 %, від 17 % (2021 р.) до 54 % (2004 р.). Частка української м'ясної породи за чисельністю у загальній структурі м'ясного скотарства України у середньому становила 5,5 % з максимальним і мінімальним значеннями у 2003 та 2022 роках відповідно.

Аналізом встановлено, що господарськи корисні ознаки української м'ясної породи мають високий рівень реалізації генетичного потенціалу. Так, за 20-річний період амплітуда: живої маси при народженні становила у теличок – 20 кг ... 41 кг, бугайців – 22 кг ... 44 кг; вік відлучення телят від 90 днів до 295 днів за середньодобового приросту молодняка на підсисі – 368 г ... 1050 г та на вирощуванні – 387 г ... 1250 г (табл. 2). Не менш важливими є селекційні ознаки живої маси та молочності корів. Крайні значення середньої живої маси повновікових корів залежно від року коливаються від 410 кг до 690 кг, а молочність за перше та третє отелення відповідно 145 кг ... 277 кг та 170 кг ...

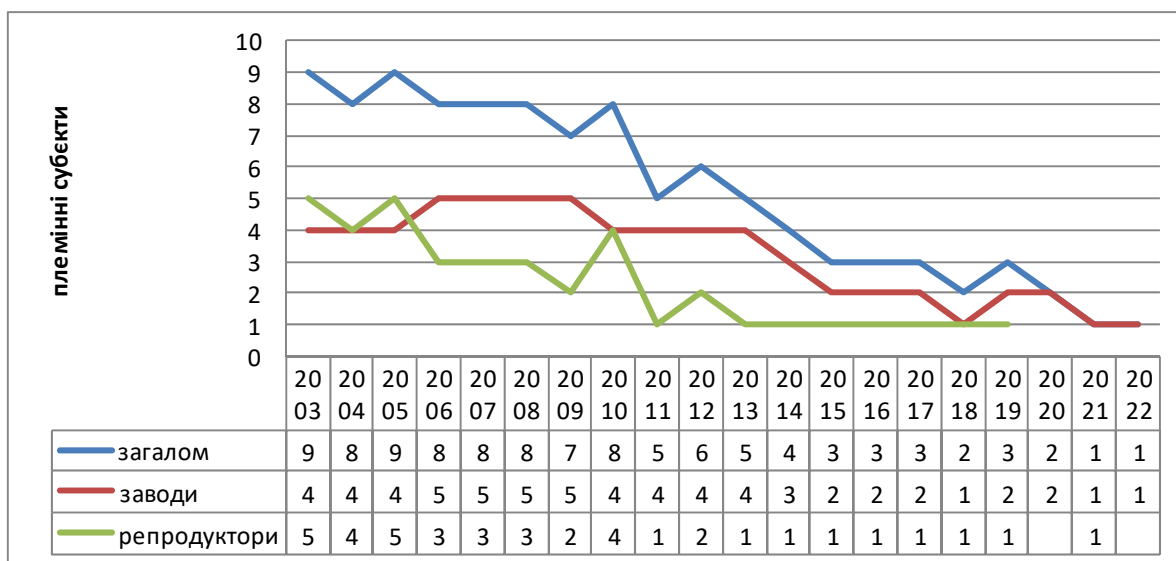

Рис. 1. Динаміка кількості та якості племінних статусів УМ породи

Чисельність племінних тварин української м'ясної породи та їх частка у загальній структурі м'ясного скотарства України

Рік на 01.01.	Поголів'я української м'ясної породи (гол.), у тому числі:					Частка УМ у загальній структурі статеві-вікових груп м'ясного скотарства, %				
	разом	бугаїв	корів	молодняк:		разом	бугаїв	корів	молодняк:	
				♂	♀				♂	♀
2003	3062	31	1051	–	1070	11,7	10,0	10,7	–	15,9
2004	2004	32	988	–	1079	6,5	7,1	8,3	–	11,6
2005	2698	32	1034	308	983	6,5	5,7	6,1	5,8	8,1
2006	2763	36	1106	458	965	5,3	6,4	4,9	5,8	6,3
2007	2634	36	1098	468	833	4,8	6,0	4,5	5,6	5,0
2008	2595	36	1151	359	850	4,5	6,3	4,6	4,2	5,0
2009	2444	37	1125	403	766	4,5	6,2	4,7	4,9	5,1
2010	2733	41	1135	415	930	5,0	6,2	4,6	5,3	5,7
2011	2400	35	1015	427	743	5,0	5,7	4,6	6,5	5,4
2012	2291	37	1045	431	605	5,1	7,1	5,0	7,9	4,3
2013	2304	36	934	448	679	5,3	7,4	4,8	7,4	4,8
2014	1970	31	831	396	584	5,2	8,0	5,0	7,1	4,5
2015	1782	26	668	525	506	5,7	8,4	4,7	13,1	5,0
2016	1824	27	665	523	436	5,9	8,6	5,1	9,4	4,6
2017	1918	32	683	585	522	6,5	7,9	6,3	11,6	5,9
2018	767	11	259	163	193	3,2	4,0	2,5	3,7	2,7
2019	2061	41	741	607	530	7,5	12,2	6,6	11,6	6,5
2020	1977	31	660	554	539	7,7	10,5	6,2	12,2	7,2
2021	630	7	240	115	108	2,7	2,6	2,4	2,8	1,6
2022	455	5	166	76	116	2,2	1,9	2,0	1,9	1,9

Амплітуда господарськи корисних ознак української м'ясної породи у часовій динаміці

Рік на 01.01.	Жива маса корів, кг	Молочність корів, кг: за		Середньодобовий приріст, г	
		перше отелення	третє отелення	на підсисі	на вирощуванні
2003	553...623	155...214	175...226	580...1050	462...839
2004	410...623	192...210	205...226	530...850	390...800
2005	530...620	190...220	190...230	610...860	424...700
2006	510...632	190...220	190...230	615...860	433...705
2007	510...632	192...220	211...227	560...860	547...710
2008	480...627	190...220	192...230	611...904	403...799
2009	510...622	190...230	212...240	630...980	427...918
2010	520...620	165...230	170...241	368...924	387...900
2011	520...620	212...230	220...246	820...1000	527...900
2012	490...620	214...240	220...255	635...926	583...879
2013	569...620	216...230	221...240	728...900	604
2014	540...620	230...277	222...250	750...922	720...877
2015	455...584	217...260	222...280	850...1005	750...970
2016	450...584	210...240	222...248	850...1007	800...995
2017	576...584	217...240	222...249	924...1009	896...996
2018	470...579	212...215	221	800...926	850...894
2019	455...591	212...241	220...240	750...927	850...1250
2020	576...610	214...241	220...240	850...928	898...1250
2021	574...690	145...212	218	930...982	898...1200
2022	568	210	216	926	897

280 кг. Щодо виходу телят на 100 корів, то ліміт цього показника знаходився на рівні 61 % ... 90 %.

Однією з головних умов ведення селекційної роботи у племінних заводах і репродукторах є наявність і реалізація генетичного матеріалу через молодняк з високим потенціалом продуктивних ознак. За досліджуваний період було реалізовано 1299 бугайців та 472 телички, у той час як наявне поголів'я для реалізації становило 2956 голів, у тому числі 1515 теличок.

Висновки. Українська м'ясна порода великої рогатої худоби – перша порода м'ясного

напрямку продуктивності на час апробації і затвердження буда досить чисельною і структурованою за основними елементами (типами, лініями, родинами). У подальшому відбувається скорочення її активної, або племінної частини з 11,7 % до 2,2 %. Аналогічні зміни відбулися за кількістю племінних суб'єктів, чисельності поголів'я, у тому числі корів. За рівнем господарськи корисних ознак порода має хвилеподібність середніх значень, оскільки реалізація генетичного потенціалу, на наш погляд залежить від технологій утримання і годівлі.

Бібліографічні посилання:

1. Berezovskyi, O. V., Dobrianska, M. L. (2014). Otsinka polimorfizmu gena tyreoglobulinu v riznykh porid velykoi rohatoi khudoby molochnoho ta miasnoho napriamu produktyvnosti [Evaluation of thyroglobulin gene polymorphism in different breeds of dairy and meat productivity cattle] *Naukovyi visnyk Natsionalnoho universytetu bioresursiv i pryrodokorystuvannia Ukrainy. Seriya «Tekhnolohiia vyrobnytstva i pererobky produktsii tvarynnystva»*. no. 202. pp. 18–24 (in Ukrainian).
2. Bodnaruk, V. Ye., Zhmur, A. Y. (2013). Analiz henetychnoi minlyvosti ukraïnskoi miasnoi porody velykoi rohatoi khudoby [Analysis of genetic variability of the Ukrainian meat breed of cattle]. *Naukovyi visnyk LNAVМ imeni S.Z. Hzhyt'skoho*. Lviv. 15. no. 3(57). 3. pp. 3–7 (in Ukrainian).
3. Boiko, O. V., Demchuk, S. Yu. (2021). Fenotypova minlyvist oznak spermoproduktyvnosti buhaiv-plidnykiv riznoho napriamu produktyvnosti. [Phenotypic variability of sperm productivity traits of breeding bulls of different productivity directions]. *Rozvedennia i henetyka tvaryn*. Kyiv. no. 62. pp. 130–135 DOI:<https://doi.org/10.31073/abg.62.17> (in Ukrainian).
4. Dorotiuk, E. M., Hlotova, H. A. (1994). Holovenkivskiy zavodskiy typ ukraïnskoi miasnoi porody velykoi rohatoi khudoby [Golovenkiv local type of Ukrainian meat breed of cattle]. *Molochno-miasne skotarstvo*. no. 85. pp. 38–43 (in Ukrainian).
5. Khalak, V. I., Hutyi, B. V., Denysiuk, O. V. (2022). Deiaki pokaznyky interieru ta produktyvnist molodniaku velykoi rohatoi khudoby miasnykh porid [Some indicators of interiority and productivity of young beef cattle]. *Naukovyi visnyk LNAVМ imeni S.Z. Hzhyt'skoho*. Lviv. 24. no. 96. pp. 131–138. DOI:[10.32718/nvlvet-a9618](https://doi.org/10.32718/nvlvet-a9618) (in Ukrainian).
6. Khmelnychi, L. M., Salohub, A. M. (2012). Zabiini yakosti buhait'siv spetsializovanykh miasnykh porid Sum'skoho rehionu [Slaughter qualities of specialized beef cattle of the Sumy region]. *Tavriiskiy naukovyi visnyk*. no. 78. 1:2. pp. 251–256 (in Ukrainian).
7. Kopylova, K. V., Shelov, A. V., Berezovskyi, O. V., Kopylov, K. V., Rossokha, V. I. (2013). Henetychna struktura riznykh porid velykoi rohatoi khudoby za molekuliarno-henetychnymy markeramy [Genetic structure of different breeds of cattle according to molecular genetic markers]. *Naukovo-tekhnichnyi biuleten IT NAAN. Kharkiv*. no. 110. pp. 76–83 (in Ukrainian).
8. Kozyr, V. S., Gekkiev, A. D., Gogitidze, V. V. (2012). Fiziko-tehnologicheskie svojstva shkur bychkov myasnykh porod v usloviyah stepnoj zony Ukrainy [Physico-technological properties of the hides of bulls of meat breeds in the conditions of the steppe zone of Ukraine]. *Visnyk agrarnoyi nauki Prichornomor'ya*. no. 7(70). 2:2. pp. 88–92 (in Ukrainian).
9. Kozyr, V. S. (2016). Kachestvo shkur bychkov myasnykh i kombinirovanykh porod v usloviyah stepnoj zony Ukrainy [The quality of the skins of bulls of meat and combined breeds in the conditions of the steppe zone of Ukraine]. *Rozvedennia i genetika tvarin*. no. 51. pp. 73–78 (in Ukrainian).
10. Kruhliak, A. P. (2017). Bank henetychnykh resursiv – osnova stvorennia, rozvytku novykh ta zberezhenia malochyselnykh porid [The bank of genetic resources is the basis for the creation, development of new and preservation of small breeds]. *Rozvedennia i henetyka tvaryn*. no. 53. pp. 43–50 (in Ukrainian).
11. Kruk, O. (2015). Miasna produktyvnist bychkiv ukraïnskoi miasnoi porody [Meat productivity of steers of the Ukrainian meat breed of cattle]. *Tvarynnystvo Ukrainy*. 2015. no. 1-2. pp. 5–8 (in Ukrainian).
12. Nakaz № 211 vid 30.07.1993 roku Ministerstva sil'skoho hospodarstva i prodovolstva Ukrainy «Pro vyvedennia ukraïnskoi miasnoi porody velykoi rohatoi khudoby» [About the breeding of the Ukrainian meat breed of cattle]. 13. (in Ukrainian).
13. Nosevych, D. K. (2017). Henotypovi parametry doboru koriv ukraïnskoi miasnoi porody [Genotypic parameters of selection of Ukrainian meat breed of cattle]. *Naukovyi visnyk Natsionalnoho universytetu bioresursiv i pryrodokorystuvannia Ukrainy. Seriya «Tekhnolohiia vyrobnytstva i pererobky produktsii tvarynnystva»*. Kyiv. no. 271. pp. 126–133 (in Ukrainian).
14. Pochukalin, A. Ye. (2022). Stan tvarynnystva Ukrainy: monitorynh za 2021 rik [The state of livestock breeding in Ukraine: monitoring for 2021]. *Rozvedennia i henetyka tvaryn*. Kyiv. no. 64. pp. 69–83. DOI: <https://doi.org/10.31073/abg.64.07> (in Ukrainian).
15. Pochukalin, A. Ye., Reznikova, Yu. M., Priyma, S. V. (2015). Comparative characteristics of domestic beef breeds and their initial genotypes by economical valuable traits. *Rozvedennia i henetyka tvaryn*. no. 49. pp. 134–140 (in Ukrainian).
16. Siratskyi, I. Z., Fedorovych, Ie. I., Huziev, I. V., Boiko, O. V., Fedorovych, V. V. (2009). Spermoproduktyvnist buhaiv-plidnykiv riznykh miasnykh porid Ukrainy [Sperm productivity of breeder bulls of different meat breeds of Ukraine]. *Visnyk Sum'skoho natsionalnoho ahrarnoho universytetu. Seriya «Tvarynnystvo»*. no. 10(16). 2009. pp. 104–107 (in Ukrainian).
17. Speka, S. S., Shalovylo, S. H., Boiko, A. O. (2011). Stan haluzi miasnoho skotarstva ta obgruntuvannia dotsilnosti stvorennia krupnoho typu v poliskii miasnii porodi [The state of the meat cattle breeding industry and justification

of the feasibility of creating a large type in the Polish meat breed]. *Naukovyi visnyk LNAVМ imeni S. Z. Hzhyskoho*. Lviv. 13. no. 4(50). 3. pp. 301–305 (in Ukrainian).

18. Suprun, I. O., Dovha, O. O. (2021). Dynamika plemynnoho miasnoho skotarstva v Ukraini [Dynamics of tribal meat cattle breeding in Ukraine]. *Visnyk Sumskoho natsionalnoho ahrarnoho universytetu. Serii «Tvarynnytstvo»*. 2021. no. 1(44) pp. 92–97 DOI: <https://doi.org/10.32845/bsnau.lvst.2021.1.13> (in Ukrainian).

19. Sydorenko, O. V. (2014). Kharakterystyka henetychnoho materialu plidnykiv velykoi rohatoi khudoby, yakii zberihaietsia u banku henetychnykh resursiv tvaryn IRHT NAAN [Characteristics of the genetic material of cattle breeders stored in the bank of animal genetic resources of the IRGT of the National Academy of Sciences]. *Naukovyi visnyk Natsionalnoho universytetu bioresursiv i pryrodokorystuvannia Ukrainy. Serii «Tekhnolohiia vyrobnytstva i pererobky produktsii tvarynnytstva»*. no. 202. pp. 71–77 (in Ukrainian).

20. Tokar, Yu. I. (2016). Miasna produktyvnist buhaisiv za riznoi shvydkosti rostu [Meat productivity of bulls at different growth rates]. *Naukovyi visnyk Natsionalnoho universytetu bioresursiv i pryrodokorystuvannia Ukrainy. Serii «Tekhnolohiia vyrobnytstva i pererobky produktsii tvarynnytstva»*. Kyiv. no. 250. pp. 195–200 (in Ukrainian).

21. Uhnivenko, A. M. (2016). Morfolohichni sklad piv tush buhaisiv ukrainskoi miasnoi porody za anatomichnymy chastynamy [Morphological composition of half-carcasses of the Ukrainian meat breed bulls by anatomical parts]. *Naukovyi visnyk Natsionalnoho universytetu bioresursiv i pryrodokorystuvannia Ukrainy. Serii «Tekhnolohiia vyrobnytstva i pererobky produktsii tvarynnytstva»*. Kyiv. no. 236. pp. 295–299 (in Ukrainian).

22. Uhnivenko, A. M. (2018). Zberezhenist miasnykh teliat na osnovi factory, shcho vplyvaiut na nei [Conservation of meat calves based on factors affecting it]. *Naukovyi visnyk Natsionalnoho universytetu bioresursiv i pryrodokorystuvannia Ukrainy. Serii «Tekhnolohiia vyrobnytstva i pererobky produktsii tvarynnytstva»*. Kyiv. no. 289. pp. 71–76 (in Ukrainian).

23. Uhnivenko, A. M., Kruk, O. P. (2016). Otsiniuvannia miasnoi produktyvnosti buhaisiv zalezho vid viku pered zaboieom [Evaluation of meat productivity of bulls depending on the age before slaughter]. *Naukovyi visnyk Natsionalnoho universytetu bioresursiv i pryrodokorystuvannia Ukrainy. Serii «Tekhnolohiia vyrobnytstva i pererobky produktsii tvarynnytstva»*. Kyiv. no. 236. pp. 354–361 (in Ukrainian).

24. Zubets, M. V., Dorotiuik, E. M. (1994). Ukrainska miasna poroda velykoi rohatoi khudoby [Ukrainian meat breed of cattle]. *Visnyk ahrarnoi nauky*. no. 5. pp. 49–60 (in Ukrainian).

Pochukalin A. Ye., PhD of Agricultural Sciences, Senior Research Officer, Institute of Animal Breeding and Genetics nd. a. M. V. Zubets of NAAS, Chubynske, Ukraine

Pryima S. V., Research Officer, Institute of Animal Breeding and Genetics nd. a. M. V. Zubets of NAAS, Chubynske, Ukraine

Ukrainian meat breed of cattle – 30 years: past and present development of breeding achievement

According to Order No. 211 of July 30, 1993, 30 years have passed since the definition of a new breeding achievement in meat breeding – the Ukrainian meat breed of cattle. In order to analyze the development of the breed in time dynamics, the data of quantitative and qualitative indicators for a 20-year period were used. The study includes materials on the number of breeding animals, the amplitude of live weight and milkiness of cows, the development and age of weaning of young animals, and number of calves.

As of the beginning of 2022, according to the State Register of Breeding Subjects in Livestock Breeding, Ukrainian beef cattle breed are represented by a breeding herd of the Dnipropetrovsk region with a total population of 455 heads, including 166 cows. The analysis was established that during the studied period there was a decrease in regions (from eight to one) engaged in breeding the breed, breeding subjects (from nine to one), and, accordingly, animals (from 3,062 heads to 166 heads). The average share of breeding bulls in the sex-age dynamics is 1,4%, cows – 39,7%, bulls – 20,5% and repair heifers 30,3%. In beef cattle breeding, the share of Ukrainian meat breeds did not exceed 11,7%, and by the beginning of 2022 it was only 2,2%.

The realization of the genetic potential of the main economically useful traits of the Ukrainian meat breed of cattle can be evidenced by the obtained maximum values of productivity indicators, namely the live weight of adult cows – 690 kg, the milkiness of cows during the first and third calving – 277 kg and 280 kg, live weight of heifers and bulls at birth – 41 kg and 44 kg, the average daily gain of young calves at suckling and rearing – more than 1 kg. In addition, the yield of calves per 100 cows is at the level of 90%. One of the components of breeding work in breeding herds with the breed is the realization of own genetic resources. Thus, 1,299 bulls and 472 heifers of various age groups were sold during the research period.

Key words: Ukrainian meat, breed, quantitative and qualitative indicators, economically useful traits, amplitude of values, live weight, milkiness, number of calves.